

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul:

Un an 300 Lei. — Șase luni 150 Lei. — Trei luni 80 Lei. — Pentru străinătate un an 600 Lei. — Pentru America 4 Dolari.
Ziarul apare Marți și Vineri

Prețul inserțiunilor: un șir peti 5 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului „Telegraful Român”, Sibiu, Strada Mitropoliei Nr. 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegraful Român”, Strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nerancate se refuză —
Articole nepublicate nu se înapoiază.

Răspuns „UNIREI”

Sibiu, 4 Februar

Supt un titlu de provincială naivitate *Unirea* se ocupă cu *propunerea* mea de a se ține un congres ortodox-politic, pentru ca el să precizeze idealul social, economic, politic la care ortodoximea se simte obligată sau chemată a colabora.

Deși *propunerea* mea nu o privește de loc și aș putea zice pur și simplu: Nu auzim ce zice *Unirea*, totuși răspund scurt (ca din drum), pentru ca confuziunea să nu reușască a învălui intențiile mele și — ale celor care au primit până acum *propunerea*.

1. Am spus că acel congres nu va avea de scop luptă confesională contra altor confesiuni. *Noi nu ne întoarcem la trecut*; noi căutăm pentru instituțiile *noastre* formele moderne cele mai utile nației; în cazul acesta: pentru *toate* instituțiile în care se desvâltoă ortodoximea. De aceea numai fals poate fi cuvântul că *propunerea* mea «țese acțiuni subversive» împotriva bisericii unite, ba și împotriva «consolidării întregului Ardeal». Subversiv când este așa de pe față? și contra consolidării, când voim să *consolidăm* o biserică?

2. În articolul meu eu nu am vorbit de — partid politic. Să se însemneze bine acest fapt. Nici congresul nu va ajunge la concluzia unui *nou* partid politic. Dacă se va ține, congresul va fi o discuție pe deasupra partidelor de astăzi, deoarece în el vor figura și *vor vorbi oamenii din toate partidele*: și din cel «național», pe care dl Iuliu Maniu l-a sechestrat, — cum am zis odată și susțin și azi, — pentru amicii săi... Partidul desparte, congresul trebuie să unească; — partidul inferbântă, congresul va trebui să se desvâltoe în căldă iubire creștinească; — de aceea congresul va fi mai puternic decât un partid. De aceea *nici nu se poate compara* apelul meu cu al dlui Maniu, care, pentru a-și salva un partid pe ducă, a consimțit (cu «minte trează și cu inimă cuminte») a da mâna cu... cine a dat, pentru ca să ajungă mai repede la putere, adică la — buget. (Aceia este *adevărul*, domnilor!) Repet: noi voim congres, nu — partid.

3. Congresul va însemna o întărire a tot ce este ortodox în țară; va fi o *creștere de prestigiu* a bisericii ortodoxe. De când nu este, în țara noastră, îngăduit ca biserica aceasta să dorească — prestigiu? și să nu lucreze astfel încât să-l *merite*? Și dacă Papa dela Roma a dat enciclice economice, sociale, politice — *Unirea* le-a tradus ori le-a discutat totdeauna, — pentru ce numai nouă să nu ne fie permis a

căuta soluțiile *noastre* la aceleași chestiuni? Poate există temere că soluțiile *noastre* nu vor fi identice? *Trebuie* să fie?

4. *Unirea* numește o serie de fapte, care ar fi fost în lant, ar fi avut o legătură: campania dela Ciucea, conventiculele, memoriul Goldiș (care toate ar fi «eșuat» —) și adaug, că *propunerea* mea ar fi ultima «sensatiune...» contra cui?, contra «*unității temute a partidului național*!»

Gazeta dela Blaj se nșală. Întâi: unitatea acelui partid nu mai există; nici din punct de vedere politic, întru cât: el nu a avut un program; a promis unul (după ruperea fuziunii cu țărăniștii) și *nici până azi nu l-a zărit nimeni*, nu l-a scris nimeni, așa că dl I. Maniu, voind să contrabalanseze pe dl Goldiș, a trebuit — în a sa sterilitate de idei și de voință — să-și însușească programul formulat de dl Stere și dl Goldiș; întru cât crizele lui nu s'au sfârșit, deoarece dl Argetoianu îl va depărta dela democrație, ear dl N. Iorga îl va duce poate — tot acolo. Eu mă bucur; și, lipsind personal dela ultimul consiliu țărănist, mi-am trimis votul meu *contrar* acestei uniri cu ei.

5. Înfățișând lucrurile așa cum le înfățișează, *Unirea* spune că congresul ortodox-politic va fi dușmanul — partidului național; deci, firește, că — *partidul național va fi dușmanul congresului* —? Logica *Unirii* la aceasta duce! Dar eu cred, că partidul național nu va spori greșelile sale cu — rățicirea de care *Unirea* pare că-l socotește capabil. *Unirea* slujește partidul național — adică partidul său — mult mai bine, dacă, de aici înainte nu-l mai amestecă în chestia congresului propus de mine, ci tace, tace până ce acesta va veni și va putea să fie apreciat după cele ce va face, nu după fantasmalele ce le construiește onorabilul Styx, în articolul său.

6. Articolul se termină cu o speranță în distrugerea partidului țărănist. Speranță naivă — dela 31 Ianuar, data *Unirei*, și până azi 4 Februar, chiar distrusă! — Dar ce au a face: congresul ortodox și partidul țărănesc? Nu înțeleg nimic. Înțeleg numai că este greu dlui Styx a *deosebi* fenomene care merg paralel, dar nu au nimic comun. De aceea — să trecem înainte.

Articolul *Unirei* este un simptom; nu a fost o faptă. Să le propun eu fapta: dl Maniu mai dispune de câțiva ortodocși, cărora le cade greu să deschiză ochii și să vadă ceea ce cere lor vremea nouă. *Să ni-l trimeată la congres!* Să le dea mi-

siunea de a controla cu agerimea lor discuțiile; de a colabora în congresul ortodox-politic după cum șeful partidului național va dori. Să vie! Și acolo vom vedea ce fel de *minte* și mai ales ce fel de *inimă* are fiecare dintre noi!

Unirei, de sfârșit, un sfat: Ea este atât de bine caracterizată prin tot trecutul său de 35 de ani (pe care eu îl cunosc bine), încât să poată crede că articole de felul celui criticat aici pot să influențeze pe ortodocși. Artic. le ca acestea îi îndărălesc; am văzut-o și acum aici! La ce, deci, atâta interes pentru ceea ce ea nu iubește, nu *poate* iubi? Să ne vedem, fiecare, de ce ne privește, ca indivizi, ca grupări sociale; și să nu mai încercăm a zăpăci lumea cu ipoteze, bănueli, îngustimi și alte... nelămuriri. Să ne așteptăm, reciproc — *faptele!*

G. Bogdan-Duică.

Cerc de lectură biblică. În fiecare zi de Vineri între ora 6 și 7 seara, se țin întruniri în *Cercul de lectură biblică* a societății ortodoxe naționale a femeilor române, secția Sibiu, într'una din salele menite căminului cultural, în palatul Bulevard al Consistoriului arhiepiscopesc.

Ținta urmărită de întrunirile Cercului este ideea de regenerare sufletească prin citiri biblice în legătură cu trebuințele vieții sociale.

Aceste citiri, în legătură cu talmăcirile lor, vor fi un mijloc ales de comitetul secției pentru a duce la îndeplinire lucrarea sa de educație și de caritate creștinească.

Intrunirile de până acum au fost îngrijite de p. p. Morușca, Dr. Gr. Cristescu, Gh. Maior și Tr. Scorobel, ale căror expuneri au fost urmări de auditor cu atenție și plăcere.

Expulsare din Constantinopol. Patriarhul ecumenic dela Constantinopol a fost exculsat din oraș și dus pe teritor grecesc. Hotărârea aceasta a guvernului turc, față de șeful bisericii ortodoxe, a produs pretutindeni în țările ortodoxiei o vie emoțiune. Opinia publică este în deosebi agitată în toată Grecia, unde a patra parte din locuitori este compusă din greci din Turcia; pentru acei locuitori patriarhul era nu numai șef spiritual, ci și național.

Motivul expulșării patriarhului nu este cel oficial anunțat (că prelatul ar fi fost adecă dovedit ca «binevoitor» pentru agenții guvernului sovietic, — motiv reprodus cu satisfacție de *Unirea blăjană*), ci faptul, că patriarhul s'a opus la încercarea turcească d'a evacua pe toți grecii din regiunile stăpânite de guvernul din Angora.

Patriarhul va adresa o protestare la Societatea națiunilor, guvernul grec își va rechemă pe reprezentantul său din Turcia, ear arhiepiscopul din Atena va adresa un apel tuturor bisericilor creștine împotriva acestei expulșări.

Desființarea ambasadei franceze de pe lângă Vatican. Ministrul prezident al Franței, dl. Herriot, în legătură cu desbateră bugetului statului în camera franceză, a vorbit despre atitudinea necorectă a Vaticanului pe timpul războiului și a eforturilor papei de a împiedeca Italia să participe de partea aliaților; precum și de tăcerea pe care Vaticanul a păstrat-o pe timpul martirajului belgian. În fine a declarat dl. Herriot că din punct de vedere al politicii externe, ambasada de pe lângă Vatican, nu aduce Franței nici un avantaj. În urma acestor declarațiuni s'a hotărât desființarea numitei ambasade.

O înlocuire. Cu prilejul inventariării averii episcopiei romano-catolice din Oadea Mare, după moartea episcopului Széhenyi, care s'a dovedit a fi *moghar* mai mare decât credincios romano-catolic, se făcuseră senzaționale descoperiri care nu puteau să fie pe placul venerabilului «capitul» al canonicilor de acolo. Comisar al guvernului român a fost atunci directorul general, dl. Dr. P. Ionescu, reprezentant al ministerului și n'aște chestiuni d'ale bisericilor minoritare și bun cunosător al stărilor ardelenesti.

Ni se comunică acum că dl. Ionescu (ortodox) nu mai este în direcțiunea generală a eulor minoritare, și că a fost înlocuit cu dl. Dr. Zenovie Paclișanu (unit).

Va să zică uneltrilor iezuite străbat tot mai îndrăzneț în țara noastră ortodoxă?!

Critică meritată

Ne-am ferit d'a ne ocupa cu desele elucubrații ale *Unirii* blăjene, care binevoiesc să ne dea «atențiune» săptămânală, începând cu primul articol și sfârșind cu cel din urmă cuvânt, vârat în răbdătorul «Telefon». În schimb, este că un confrate din capitala la sarcina d'a pune la locul convenit pe bunii noștri frați de la Blaj. În *Cuvântul* mai nou dl. N. Crainic scrie adică așa:

N'am cetit epitețe mai agresive și exclamații mai disprețuitoare ca acelea din *Unirea*, organul mitropoliei blăjene, dar nu b'ajine, aruncate nu numai ortodocșilor din Sibiu, dar întregii ortodocși. E o nedreptăță Satul Blajului trăiește fascinat de cetatea eternă, de două ori sacră, a Romei. Dar această fascinare îl orbește, îl împiedecă să se vadă pe sine, realitatea în care el trăiește. Bietul ziar *Unirea* vorbește despre noi, ceilalți, și cu cum el însuși ar sta pe înălțimea smetătoare a scaunului Sfântului Petru. Nar trebui totuși să uite că baioacurile adresate bisericii ortodoxe se cuv'n cel puțin jumătate însuși Blajului, care stă cu un picior în ortodoxie și cu unul în calocism. E regretabil că hibriditatea acestei situații îi face pe uniți, în agresivitate, mult mai catolici, decât catolicii veritabili și nu atât de disprețuitori. Roma n'au creat-o dânsii. Restul nu-i îndreptățesc decât la frațe și bună înțelegere cu noi, cel puțin atâtă câtă era în vremea eroiciei rezistențe naționale.

Memoriul dlui Vasile Goldiș către dl Iuliu Maniu

(Strășit)

„Dl Vaida ne-a făcut de răs”.

Ambele aceste intervenții fără absolut nici un rost stăbău situațiunea ardelenilor în ochii fraților din vechiul Regat. După algerile din toamna anului 1919, dl. Iuliu Maniu și a simbat convingerea exprimată față de Maiestatea Sa cu privire la acceptarea celor hotărâte la congresul dela Paris și în loc să indice la guvern pe bărbății de stat general Averescu, Tache Ionescu și Nicolae Iorga, cari de mai înainte combăteau pentru soluțiile date la Paris, a primit că noul guvern să-l formeze partidul național aliat spre acest scop cu partidul țărănesc al dlui I. Mihalache, cel țărănesc al Băsarabiei, cu cel al uniții din Bucovina și cel naționalist democrat al dlui Iorga. A urmat însă imediat ezitarea neîntemeiată și inexplicabilă a dlui Iuliu Maniu de a primi el însuși președințiunea guvernului ca șef recunoscut de toate partidele coalițe și apoi alcătuirea, atât de nefericită a primului guvern parlamentar al României întregite, prin dl. Al. Vaida, care în scurt timp ne-a făcut de răs în țară; — căderea candidaturii guvernului și al partidelor coalițe guvernamentale la președințiunea Camerei deputaților, fără ca guvernul dlui Vaida să fie tras convenționale constituționaliste inevitabile din acest vot de blam, ce a primit dela majoritatea Camerei, prin care noi înșine am adus o prea simplă atingere principiului guvernării constituționale și parlamentare și am principuit retragerea din guvern a generalului Averescu, ceasea a avut repercursiuni amar simțite atât asupra guvernului Vaida, cât mai vârtos asupra conștiințelor politice de mai târziu îngreunând posibilitatea unei înțelegeri politice cu dl. general Averescu; — plecarea în străinătate a președintelui acestui guvern și lăsarea guvernării în mâinile dlui Ștefan Cicio-Pop, care acum era ad-interim ministrul prezident, ministrul de externe, ministrul de justiție și ministrul al Ardealului iar conducerea parlamentului în mâinile dlui Nicolae Iorga, care s'a opus oricărei ajunări a ședințelor parlamentare, cu toate că guvernul nostru, cum era și firesc, nu avea pregătit nici proiectul de Constituție și nici vr'un alt proiect de lege și astfel ședințele parlamentare în lipsă de muncă serioasă, ofereau privilegii și tristă și comică a unor sfășieri între partide și puerile hărțuiri fără niciun sens între deputați. Astfel, că d se înfrunțește prima Adunare națională constituantă a României întregite, ieșită pentru prima dată din sufragii universali, când se constituie primul guvern al noului stat român, când ne aflăm în fața necesității de a da acestui nou stat Constituția sa, când ne vedem în fața problemei mari a reformei agrare și peste tot a fundamentării României Mari, șeful consacrat al majorității care era dl. Iuliu Maniu, se dă la o parte, președintele Consiliului de miniștri pleacă în străinătate, iar țara rămâne pe mâna dlui Ștefan Cicio-Pop, o prea tristă

privești, ale cărei urmări le suferă până azi și țara și mai vârtos partidul național.

„Lipsă de înțelepciune și tact politic”.

Inevitabilul s'a produs. A urmat aruncarea în opoziție a partidului în care se află până în ziua de astăzi, de 5 ani de zile, în epoca cea mai importantă pentru îndrumarea națiunii române reîntregite și pentru asigurarea pe temeiurile vieții constituționale a noului stat român, rămânând astfel la această îndrumare și la această șezare neutilizată concepția politică a Ardealului, aruncate la coș hotărârile dela Alba-Iulia și Ardealul oropsit prin hărâpăla tuturor gunoaielor societății, schinguit prin orândurii și legiuri lipsite absolut de înțelegerea situațiilor create prin evoluția istorică, demoralizat prin abuzuri, fărădelegi și stănenjeri vieții sale economice, baioacit chiar în instituțiile sale naționale, cărora națiunea are să-i mulțumească rămânerea într'un singur mănunchi a sufletului românesc, cum erau bisericile românești, școala confesională românească și institutele noastre economice.

Amintim la rezezeală lipsa de înțelepciune și tact politic care a făcut pe deoparte imposibilă înțelegerea cu dl. general Averescu, când acesta ajunsese la guvern în 1920, ceasea a avut ca urmare și prima sciziune regretabilă în partid, pe aceea a dlui O. Goga, fărmicându-se astfel forțele politice ale Ardealului și micșorându-se direct posibilitatea apărării cu efect a intereselor justificate ale acestei provincii și indirect îndrumarea sănătoasă a unificării statului; apoi alianța în opoziție cu partidul liberal pentru înălțarea guvernului averescan, fără prealabilă asigurare a conlucrării partidului la guvern ce era să urmeze, în urmă eșuarea tratativelor pentru colaborarea cu partidul liberal. Urmează incoerențele, inconsecvențele și enormele greșeli de tactică, săvârșite în opoziție în cursul guvernării liberale dela 1922 până azi: telegrama trimisă Maiestății Sale Regale după algerile din 1922, amenințarea că nu vom intra în parlamentul hoilor de urne și apoi am intrat, — hotărârea de a nu lua parte la desbateri și apoi am luat, — deciziunea de a convoca congresul partidului în toamna anului 1922 și nu l'am convocat trambărea apărării unei cărți negre despre algerii, care nici până astăzi n'a apărut, neaparticiparea la încoronarea dela Alba-Iulia și astfel jignirea simțului monarhic și din stic al poporului nostru și sfidarea solidarității și unității noastre naționale în fața străinătății...

„Partidul național e partidul uniților”.

O i, sub acest raport conducerea partidului nostru s'a dovedit neprevăzătoare și lipsită de tactul necesar admițând o afirmare neproporțională a elementului greco-catolic în conducerea partidului, bruscând prin aceasta susceptibilitatea și demnitatea ortodocșilor și producând astfel oarecare răceală și nelcredere a acestora față de scopurile naționale și patriotice ale partidului nostru. Toată lumea știe că președintele partidului național este — unit; — doi vicepreședinți ai lui sânt — uniți, secretarul

FOIȘOARA

Gânduri în clipe de reculegere

Ca pentru El...

Când plugarul nu seamănă ca pentru Dumnezeu, e foamele în lume. Virtutea naște belugul — păcatul risipa și lenea. Plugurile ară bine numai cu suflete arate de Dumnezeu. Se umple hambarele cu vârf când se umple inima cu iubire. Căci grăul e rodul iubirii de oameni — și el prisoesește în spice, e rumen și plin numai când pe ogoare s'varie sămânța o mână care nu pregră să se închine. Legiutorii lumii ar trebui să știe acestea — căci fără binecuvântarea iubirii — munca nu-i spornică și pe brazde numai puterea Lui le rodește.

Iubirea înțelepțește și gândul și munca. Iar hărnicia e poezia iubirii de viață.

Turnați lumină în suflet și bunătate în inimă și lumea nu va mai suferi de sărăcie — fă-ți munca ta ca pentru Dumnezeu și El îți va dărui rodul fără sgărzenie. Căci rodul e în-

totdeauna al tău — când i-ai închinat Lui silințele și nădejdiile tale...

Incotro?

Plutesc pe unde de aer — în stoluri cororil pribegi peste ape.

Incotro?

Țănește din brazde dospite de soare și plin de sevă floarea în crâng...

Incotro?

Tremură în vers de argint, avâncind peste lanuri, ciocârliia sglobie.

Incotro?

În leagăn smerit se sgață de sân un copil fraged și gângurește în zâmbet.

Incotro?

Plesnesc muguri pe ramuri, se ntind aripi de sbor, se desfac flori în visuri de vară, zămbesc și pruncii în leagăn — curge viața în valuri pe vaduri, incotro, Doamne incotro curge atâta potop de viață? O, știu — Tu-mi șoptești — și Te aud: *Isvorul se ntoarce în mare. Viața aleargă spre Mine, copile, tu de ce zăbovești?*

Dr. Gr. Cr.

Ad astra

De spaima dimineții reci

Fugit-a noaptea pe furis...

Sus inimă, tesorii și treci

Pe amenințătoarele poteci,

Spre lumină.

Călca-vel, sângerând, pe stânci...

Durerea va cânta 'n ecou, —

Căsa-vor vaile adânc,

Eor tu te vei lăra pe brânci

Ca un erou.

Aruncă-le, năpraznic, dar,

În brațul mistice vâltori,

Surâde piscul de cleștar...

Te mbată roua pe calvar

Și atâtea flori...

I. Al. Bran-Lemey.

Adunarea generală anuală a școlii urbane primare Nr. 1, Sibiu, strada Avram Iancu Nr. 13, e convocată în localul școlii pe ziua de 8 Februar 1925.

general — unit, directorul ziarului ardelean — unit, președintele fostului Consiliu dirigent — unit, președintele primului guvern a României întregite condus de partidul național a fost — unit, locțiitorul acestuia în timpul lipsei sale din țară — unit, cei mai mulți profesori la facultatea de drept din Cluj, numiți de Consiliul dirigent — unit. Oamenii își mai amintesc curiosul fapt, că de o lungă vreme în fruntea partidului n'au putut să așeze decât numai uniti ca președinți ai lui: Ioan Rațiu, George Pop de Băsești, Teodor Mihali (ca președinte al clubului deputaților) iar dela A. Balu Incoaci, di Iuliu Maniu. Ar putea să creadă cineva, că faptul acesta e numai o întâmplare? Ori ar putea cineva să afirme că ortodocșii sânt inferiori uniților ca intelectualitate ori ca valoare morală? În fața acestor realități și a faptului, că numărul ortodocșilor, conștute imensa majoritate față de uniți, apare absolut justificată bănuiala că partidul național este partidul uniților, în care ortodocșii sânt numai umplătura și număr. La tot cazul faptul acesta facilitează propaganda contrariilor noștri politici în sânul ortodocșilor, și mai vădit clerul ortodox care a fost cel mai prețios element în luptele noastre cu sovietismul unguresc, simte firescă jenă față de partidul astfel condus. Ori și pe viitor partidul nostru are neapărat nevoie de sprijinul preoților ortodocși români din țara întreagă.

Partidul, probabil, nu va putea sufla cu desăvârșire fricțiunile confessionale dintre cele două biserici românești, dar are suprema datorie de a feri acest partid de aparențele favorizării unei confesiuni față de alta, și mai vădit factorii conducători ai partidului nu trebuie întru nimic să atîngă susceptibilități confessionale. Ori și sub acest raport conducerea partidului a așezat în fruntea ziarului său ardelean pe un preot unit care în diferite rânduri în coloanele acestui ziar a adus dureroase jigniri ortodoxiei, cătă vreme fruntașii ortodocși ai partidului s'au ferit totdeauna cu rigidă scrupulozitate de asemenea rățirii.

A fost o capitală eroare a conducerii partidului, că — compusă această conducere în mare parte din uniți — n'a știut să împiedice gestul fără scuză al episcopului unit de a nu intra în biserica ortodoxă la înoronarea Maie stărilor Lor, fapt care a stărnit încălțind indignare la toți românii ortodocși din țară, și care fapt a avut aparența că confirmă afirmațiunea multora, cari susțineau și susțin că uniții nu se simt solidari cu restul națiunii, și că acest gest al episcopului unit a fost inspirat de conducerea unită a partidului nostru care asemenea n'a luat parte la înoronare.

„Amenințări și necuvinte față de Coroană“.

Socotim că mare greșală și procedura conducerii partidului față de Coroană și Dina stie. Căd amenințări și necuvinte prin lansarea boțării de a nu mai cere Regelui audiențe ori abținerea ostentativă de la festivale familiare ale Dinastiei, cum a fost cu prilejul botzului principelui Mihai, când alergări ridicole după legături lăturale cu anturajul Curții.

Partidul nostru este pe față și din convingere monarhic și d'nastic, și veleitățile republicane și antidinastice trebuie să fie riguroso excluse dintre manifestările partidului. Sub acest raport socotim că o greșă abținerea partidului dela serbările naționale prezidate de Majestatea Sa Regele.

Nu vedem nici rostul nelăcetărilor amenințări cu ceace avem de gând să facem pe terenul legislativ, când vom ajunge la putere, fiindcă nimeni nu poate să știe, că atunci când partidul va ajunge la putere, care va fi situația unei țări și care exigențe vor reclama realizarea. La nici un caz nu ura și răzburarea vor trebui să ne conducă, când vom ajunge în situațiunea de a legisla, ci interesele țării și iubirea de neam. Duhonia actuală, fără margini, între partidele țării, trebuie să înceteze și să se creeze atmosferă, care poate să admită pentru cazul de necesitate înțelegerea în scopul de a servi neamul și țara. Mai vădit, credem în necesitatea de a obli calea unei înțelegeri între toți fiii buni și cinstiți ai Ardealului.

Citiți și răspândiți ziarul

Telegraful Român

Conferențele sibiene

În conferențele sale dela 1 și 2 Februar, ținute de profesorul universitar di G. Bogdan-Duică, în sala prefecturii județului Sibiu, d'insul conferențar a făcut asemănări între doi critici însemnați ai tr-cultului nostru mai apropiat: Titu Maiorescu și Dobrogeanu-Gherea. O schiță biografică ne arată pe cel dintâi ca nepot de țaran ardelean, trecut prin școalele cele mai desăvârșite ale vremii sale. Om al culturii și iubitor de artă, a știut să descopere talente și oameni folositori societății. Luptător pentru adevăr, în criticile sale a arătat drumul pe care trebuie să înainteze literatura noastră, precum și toate manifestările spiritului românesc: — «noua direcție», opera lui Maiorescu, a format astfel curentul puternic de regenerare a neamului nostru în a doua jumătate a veacului trecut.

Di Duică a avut greaua sarcină de a ține atenția încordată atât la tineretul școlar, cât și la intelectualii români, ba chiar și străini, veniți să asculte pe omul de știință, cu reputație binefixată. A și declarat conferențiarul că unele d'n expunerile sale vor fi didactice. Materialul oferit la Sibiu va servi în viitorul apropiat pentru un comunicat la Academia Română, al cărei membru este di Duică. Acolo va fi locul să fie expunerea și mai acrid-mică.

Asupra biografiei lui Dobrogeanu-Gherea conferențiarul amintește originea evree a criticului accentuându-i buna credință și seriozitatea. Toate cele afirmate în decursul conferenței le-a motivat cu citate bogate.

Conferența a cuprins în cea mai mare parte o paralelă între concepțiile filosofice, estetice, sociale ale criticului T. Maiorescu și ale lui D. Gherea. Ca reprezentant al socialismului în literatură și al artei cu tendință, era firesc ca Gherea să nu fie de acord cu concepția de viață și cu cea estetică a lui Maiorescu. Cu toate că a combătut metafizica în estetică, totuși de multe ori a făcut concesii, câteodată înconștient (și a d. e. când scria despre scriitorul genial și caracteristicile inspirației sale). Câteva inconsecvențe evidente în doctrinele sale estetice au fost evidențiate, ca să atragă conferențiarul atenția publicului să citească scrierile criticii cu perspectivă trebuincioasă.

De sigur, Gherea este un critic care își dă de gândit și care oferă material de discutat. I fuința sa asupra literaturii noastre n'a fost nulă, — păreriile despre el oscilează și acum între negarea calităților lui (Hădeu) sau auda lor (Vișuța). Conferența a fost ascultată cu deosebit interes.

După conferență s'au adunat în sala dela «Unicum» vreo 40 de persoane, directori, profesori, asessori consistoriali, etc. să sârb-torească pe orator. În cuvinte alese și simțite a mulțimit d. desp. Sibiu al «Asociațiunii», di Dr. Oh. Preda stăt în numele despărțământului, cât și al s-cției Sibiu a «Asoc. prof. sec. rom.», diui O. B. g-din-Duică, trimisului «Extensiunii universitare» din Cluj, di Duică a ținut în încordată atențiune pe cel adunat în jurul sale, înghetând așa zicând prima sedință în Sibiu a proiectelor ședințe ale «Societății de mănă». Sibiinii au pretrecut împreună cu iubitul conferențiar până aproape de miezul nopții.

INFORMAȚIUNI

M. Sa Regele s'a supus la începutul săptămânii trecute unei operațiuni medicale, care a reușit deplin. Starea sănătății M. Sale, a Soveranului nostru desrobitor, este acum complet satisfăcătoare și buletine medicale nu se mai publică.

Lumină în loc de otrăvă. Din Satu Mare se anunță că în comuna Dănești și Rătești, cârciume comunale au fost preficute în cădiri școlare. În zidurile unde până acum se vindea otrăvă omorătoare, de aici încolo se deschide adevăratul izvor de lumină și învățătură folositoare.

Cu armele lor. Moșia dela Târșcoie Selo a fostului țar s'a dat din partea comuniștilor în folosirea unor rude d'ale lui Zinoviev, care a pus acolo administrator pe tovarășul Galenec, om aspru cu țărani colonizați pe moșie. În zilele acestea administratorul a fost omorât de mâinile sâtenilor chinuți de bolșevici.

† Livia Petrisor n. Balaban, după ce a fost împărțită cu sf. Taine, a încetat din viață, după grele și lungi suferințe, Miercuri în 4 Februar 1925 la ora 9½, seara, în etate de 41 ani. Rămășițele pământești ale răposatei se vor așeza sora veșnică odihnă Vineri în 6 Februar c. la ora 2 d. a. în cimitirul bisericii ortodoxe române din Gușterița. În veci pomenirea ei!

Un dar maestrului Noțara. Teatrul Național din București a dăruit maestrului Noțara, cu prilejul jubileului de 50 de ani, suma de 100.000 lei pentru moblarea casei ce i se va cumpăra, iar personalul artistic și administrativ al Teatrului un frumos inel cu briliante.

Loturile de improprietărire. Guvernul va veni cu un proiect de lege pentru ca posesorii de loturi de improprietărire să nu și poată vinde pământul decât după cinci ani, după ce l-au achitat definitiv. Statul își rezervă dreptul, ca să determine vânzările de pământ numai cultivatorilor agricoli din aceeași comună.

Propaganda. Sovietele pot să cheltuească — după și ri d'n Varșova — peste 200 milioane ruble-aur în scopuri de agitații comuniste în lumea întreagă... Rusia în-ă n'are bini pentru a se reface, cu atât mai puțin pentru a și plăti datoriile, de care Zinoviev (exact Apfelbaum) nu vrea să știe.

ȘTIRI LOCALE

La fondul «Victor și Eugenia Tordășian» pentru înzestrarea fetelor sărace, dar cu aspiire cără Reuniune, a colectat neobositul vornic al ospetelor, di Ioan Imbăruș, suma de Lei 500— dela nuntașii tinerilor Adam Buldea, maestrul oantofor, cu Elena Varodi, nași fiind di și dna lile Dragomir. — Pentru prinos mulțumeste: **Comitetul.**

Sfințirea steagului Asociațiunii zidarilor pentru ajutor de boală. Comitetul are onoare a face cunoscut prin această că asociațiunea zidarilor pentru ajutor de boală din Sibiu sârbăto. este sfințirea steagului Sâmbătă în 7 Februar 1925, la ora 8 seara, în sala cea mare dela «Urania». Din acest prilej roagă și pe toți foștii membri și maeștri să binevoiască a ajuta cu binevoitorul d'lor concurs această așa de rară serbare. După terminarea programului urmează dans. Cu distinsă stimă: **Comitetul.**

Dăruire. Dna Maria Borcia donează în memoria neuitatei sale mătușe, dna Otilia Comșa, 100 Lei la «Legatul Dr. Ioan Borcia» pentru sprijinirea învățăcelor din Sălășe, administrat de Reuniunea culturală națională a meseriașilor români din Sibiu. **Comitetul.**

Teatru. Vineri, în 6 Februar, se dă comedia în 3 acte *Floare de lămâie*, jucată de compania teatrală din capitală, cu di V. Maximilian și alți artiști de acolo. Sâmbătă, în 7 l. c., trupa germană va reprezenta piesa lui Tolstoi, *Cadavrul viu*. Duminică, în marținea, la ora 3, *Todor cel oșos*, iar seara la ora 8 *Heidelbergul de altădată*. Luni, în 9 Februar, *Eroi*, de Shaw.

CĂRȚI ȘI REVISTE

Revista Teologică. A apărut nr. 1. cu următorul cuprins: Preotul Ardelean: Legea pentru organizarea bisericii ortodoxe române. Preot. Dr. Gr. Cristescu: Cui. Cum și Ce trebuie să predice preotul ortodox. Pr. Ioan N. Ionescu: În temniță (trad.). Preotul Morușca: Schițe de predici: Isrna în casa creștinului, Dreptatea și sfințenia la Dumnezeu se arată în natură, Astăzi s'a făcut mântuirea casei acesteia, Ce poate o mamă. Pr. Dr. Gr. Cristescu și P. T. M.: Mistică literară: Pe drumurile spiritualizării prin Evanghelie. Orazi Pesterli din Beileem Ceasul copilului, O zi de odihnă vie. Biserica și Europa cea nouă. Drumul greșit și sfârșitul socialismului științific. Pr. P. T. M.: Cronică bisericească culturală: Sectare. Cercul de lectură biblică a Societății ortodoxe naționale a femeilor române, Cercul religios al elevelor dela liceul «Carmen Sylva». O operă de zidire sufletască pentru copii. P. T. M.: Note și informații. Bibliografie. — Redacția și administrația: Sibiu, str. Mitropoliei Nr. 32. Abonamentul 140 Lei pe an.

Nr. 171/925

(8) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa a III-a din Corbi, protopopiatul ortodox român al Avrigului, se publică a patra oară concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Emolumentele împreună cu acest post de paroh sânt cele fașionate în coala B. pentru întregirea venitelor preoțești dela stat.

Doritorii de a ocupa acest post să-și substeacă cererile concursuale înscrise conform normelor în vigoare la oficiul protopresbiterial în Avrig, (poșta Avrig, județul Sibiu) până la termenul susindicat, având a se prezenta în vre-o Duminică sau sâmbătoare la sf. biserică spre a cânta, cuvânta, eventual a celebra și a face cunoștință cu poporul și poziția locului.

Avrig, 29 Ianuar 1925.

Oficiul protopresbiterial ortodox român al Avrigului în înțelegere cu comitetul parohial.

Ioan Căndea,
protopop.

Nr. 158/925

(6) 2—3

Concurs repetiț

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. III Sâmbăta de sus apuseană, din tractul protopop. Făgăraș, se publică concurs cu termen de 30 zile de la întâia publicare în Telegraful Român.

Emolumentele sânt, pe lângă stola obișnuită și stabilită prin coala B., pentru întregirea dela stat, 5 jug. sesie parohială.

Cel cari dorește a concursa la acest post să-și înainteze actele la subsemnatul oficiu protopresbiterial în termenul prescrist, și să se prezinte în parohie spre a lua contact cu poporul.

Făgăraș, la 8 Ianuar 1925.

Oficiul protopresbiterial în înțelegere cu comitetul parohial resp.

Nicolae Borzea
prot.

Nr. 44/1925

(8) 2—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. II Acliu. protopresbiterialul Săliște, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele împreună cu acest post sânt:

1. Salariu dela stat cu adăusele de scumpete etc., conform pregătirii și anilor de serviciu.
2. Cele fașionate în coala B.
3. Folosirea cimitirului bisericii și a grădinei pe care e proiectată clădirea bisericii nouă.
4. Câte una ferdelă de cucuruz de fiecare casă.

Concurenții își vor înainta cererile de concurs conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopesc în termenul legal și, după prealabilă încunoștințare a oficiului protopesc, se vor prezenta în parohie în vre-o Duminică sau sâmbătoare spre a se face cunoștință cu poporul.

Săliște, la 21 Ianuar 1925.

Oficiul protopesc al Săliștei în înțelegere cu comitetul parohial ort. român din Acliu.

Dr. Dumitru Borela,
protopresbiter.

Nr. 16/1925

(3) 3—3

Concurs

Pentru întregirea reînființatei parohii de cl. I. Oodorhei, protopopiatul Sighișoara, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Emolumentele în preună cu acest post sânt:

1. Cele fașionate în coala B. pentru întregirea venitelor preoțești dela stat.
2. 20 jugăre porțiune canonică promise de comisiunea reformei agrare; dintre cari un (1) jugăre e destinat pentru edificarea bisericii, a casei parohiale și a casei culturale.
3. Stola uzată.

Doritorii de a ocupa acest post își vor înainta cererile de concurs, înscrise conform normelor în vigoare, subsemnatului oficiu protopesc în termenul legal, având a se prezenta în vre-o Duminică sau sâmbătoare în parohie pentru a face cunoștință cu poporul.

Sighișoara, în 18 Ianuar 1925.

Oficiul protopesc ortodox român al Sighișoarei în înțelegere cu comitetul parohial.

Ioan Munteanu,
adm. protopop.

Nr. 4/1925 ppb.

(6) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiilor vacante:

1. Bulzești de Jos cu filiile Strauți și Ticăreț.
2. Bulzești de sus, ambele parohii de cl. III, protopresbiterialul Zarandului, se publică concurs cu termen de 30 zile, dela prima publicare în Telegraful Român.

Emolumentele sânt cele fașionate în coala B. pentru întregirea venitelor preoțești dela stat. Alte venituri afară de celea stolare nu sânt.

Doritorii de a ocupa aceste posturi își vor înainta cererile conform normelor în vigoare la oficiul protopresbiterial al Zarandului, și se vor prezenta în parohia unde voiesc să fie aleși, pentru a face cunoștință cu poporul și a celebra și cuvânta.

Brad, la 16 Ianuar 1925.

Piso,
presbiter.

Mai sânt câteva exemplare din Calendarul Bunului Creștin pe anul 1925

Se vinde la **LIBRĂRIA ARHIDIECEZANĂ** în SIBIU, și la alte librării. — La cererile prin **MANDAT POȘTAL** se va adăuga 5 Lei pentru porto și recomandat.

„POPORUL“, Institut de credit și casă de schimb, societate pe acții în Săliște

Convocare

P. T. Domni acționari ai institutului de credit și casă de schimb „POPORUL“, societate pe acții, se convoacă la

a XVII-a adunare generală ordinară,

care se va ține **Duminică în 8 Martie 1925, la orele 2 p. m.** în sala școlii ortodoxe române din loc, cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Constituirea adunării, constatarea acționarilor prezenți și a voturilor.
2. Raportul Consiliului de Administrație.
3. Prezentarea Bilanțului pe anul 1924, raportul Consiliului de Cenzori și darea absorbitorului, atât Consiliului de Administrație, cât și Consiliului de cenzori.
4. Împărțirea profitului curat.
5. Fixarea mărcilor de prezență.
6. Alegerea a 2 membri în Consiliul de administrație în locul celor rășiți la sorți.
7. Eventuale propuneri.

Domnii acționari cari doresc a lua parte la această adunare cu vot decisiv, au să depună acțiile (eventual rețevale sau titlurile provizorii), precum și eventualele documente de plenipotență la casa institutului, cel puțin cu 48 ore înainte de deschiderea adunării (§ 17 din statute).

Pentru cazul că numărul acționarilor nu ar fi suficient pentru aducere de concluzii valide, prin aceasta se convoacă o altă adunare generală pe ziua de 15 Martie 1925, în același loc, la aceeași oră și cu aceeași ordine de zi, când se vor aduce concluzii valide, fără considerate la numărul acționarilor, al acțiilor reprezentate și al voturilor.

Săliște, la 28 Ianuarie 1925.

Consiliul de administrație.**Activ****Contul Bilanț cu 31 Decembrie 1924****Pasiv**

	Lei	b.
Casa	200	938 17
Depuneri proprii	39	417 —
Banci	55	154 —
Efecte:		
Publice	294	—
Acțiuni dela Bancă	30 200	—
Cambii de portofoliu	380	380 50
Obligațiuni cu cavenți	111	750 —
Obligațiuni ipotecare	516	780 —
Debitori în cont curent	2 683	747 —
Monete	3	520 —
Fișala Ghiriș Arieș	205	437 70
Mobilier	100	—
Imobile	100	—
	4 227	818 37

Debit**Profit și Pierdere****Credit**

	Lei	b.
Interese după depuneri spre fruct	195	819 79
Interese Reescont	11	483 33
Salarii	71	000 22
Mărci de prezență	3	630 —
Sesie, porto, tipărituri etc.	55	242 71
Contribuțiuni:		
Dare directă și aruncuri	48	539 72
Profit net	118	439 66
	505	055 43

Săliște, la 31 Decembrie 1924.

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:

Dr. M. Lupaș m. p., preș. Dr. N. Petra m. p. Ilie Martin m. p. Dr. I. Cupu m. p. I. St. Herța m. p.
I. Manasiu m. p., casar. Oprea Soră m. p. I. Pavel m. p. Oprea Borcea m. p. N. Dădăria m. p.

Subsemnatul consiliu de cenzori, am examinat conturile prezente și le-am aflat în consonanță cu registrele principale și auxiliare ale Societății.

Săliște, la 28 Ianuarie 1925.

CONSILIUL DE CENZORI:

Elie Petroșiu m. p., preș. A. Tâmpănar m. p. I. Dădăria fot. m. p.
Nicolae Borcea m. p. Onisfor Răuciu m. p.